

“Hem d’explorar-ho tot, i en algun moment s’haurà de passar per les expropiacions”

ENTREVISTA A

Mireia Garrido

regidora d’urbanisme d’Alcanar

Alcanar Òscar Meseguer

Pregunta: Alcanar s’ha convertit en l’epicentre català de l’impacte del canvi climàtic per la recurrència de grans temporals -tres episodis de pluges torrencials desbordants en cinc anys- i el seu alcalde, Joan Roig, va tenir la valentia de ser el primer a plantejar expropiar immobles construïts fa anys al mig del pas de l’aigua. Ara, a iniciativa de la regidora d’Urbanisme, Mireia Garrido, el consistori ha constituït una comissió d’experts, representants de les institucions i veïns per a prendre mesures preventives estructurals per a mitigar els efectes dels aiguats. Ens pot fer una valoració de la primera sessió de la taula?

Resposta: És una cosa que s’ha fet molt poques vegades, però Alcanar ve d’uns aiguats molt copiosos en molt pocs anys i hem vist que s’han de prioritzar solucions que no passen per reparar desperfectes sinó que s’han de buscar mesures preventives per evitar noves inundacions. Hem creat una comissió tècnica i de veïns de les zones més afectades que treballaran per perfeccionar un pla. La taula es reunirà dos vegades a l’any i una tercera per a resultats i conclusions, per a promoure la seguretat de la població davant dels riscos que tenim atenent al nostre entorn natural [Serra del Montsià i barrancs amb molt desnivell i parcialment urbanitzats].

P: Alcanar s’ha convertit en referent d’alguns dels nous impactes del canvi climàtic.

R: Han passat coses en moltes zones de Catalunya, però a Alcanar cada vegada que ha passat alguna cosa, l’afectació material ha sigut brutal, tot i que encara hem tingut la sort de no haver de lamentar danys personals. Hem reunit experts de la zona com Roger Sauquet, Oriol Bassa, Álvaro Arasa o Ignasi Reques, que ens han ajudat a posar-nos en antecedents del que ha passat i per què ha passat. Les

zones més afectades són el Fondo del Jan, el barranc del Llop i el barranc de les Cases.

P: Per què sosteniu que el Fondo del Jan és l’àmbit més complicat on actuar?

R: És el final del barranc de les Forques i acaba desaiguant a la platja del Marjal. Abans d’arribar a les Cases, l’aigua s’escampa per moltes finques rústiques però no troba una línia de canalització i topa amb una zona urbanitzada que es veu molt afectada.

P: I en altres llocs és més fàcil actuar?

R: Per exemple, dins de la zona d’Alcanar, ara executarem un projecte que implica una nova xarxa de pluvials, dissenyada per a drenar tota l’aigua de la zona baixa d’Alcanar i sobretot els voltants dels centres escolars. Volem canalitzar tota esta aigua cap al riu i és relativament senzill.

P: Al barranc de les Cases teniu un dels projectes més ambiciosos.

R: La idea és destapar i renaturalitzar el barranc de Sant Jaume, arrencant la plaça superficial que es va fer perquè l’aigua pugui córrer lliurement.

P: Una demolició, vaja.

R: És que fins ara l’aigua inundava tot el passeig, restaurants i les cases de molts veïns que hi viuen en plantes baixes. És realment un projecte ambiciós, però és que és un dels punts més greus.

P: I els veïns com ho veuen?

R: Estem en fase d’explicar-los-ho bé. Però per exemple, alguns dels veïns que estaven a la taula tècnica eren de la zona i rememoraven com quan eren petits no hi havia res i passaven el barranc de banda a banda i mai hi havia inundacions amb danys. És gent que ha vist l’evolució de les coses. El passeig s’haurà de passar igual, però amb unes obertures prou grans que permeten que baixi molta més aigua cap al mar.

P: I el barranc del Llop?

R: És una de les zones d’Alcanar Platja de les més afectades i hem

AMBICIÓ

“Al barranc de Sant Jaume l’aposta serà per traure la plaça i renaturalitzar-lo”

de buscar petites solucions la suma de les quals eviten grans impactes. En este barranc hi ha forts desnivells amb una llera molt estreta, en alguns casos estretida per construccions i zones urbanes i per elements com estacions elèctriques o pous d’aigua... Aquí l’ACA està fent un estudi de diferents opcions, entre les quals la recuperació de lleres que s’han anat reduint o perdent per l’evolució de la urbanització. Això evitaria que l’aigua no baixi per espais estrets a molt alçada. També es planteja adquirir zones verdes al llarg del recorregut del barranc per a fer basses de laminació i evitar que tota l’aigua baixi fins al final del barranc, on estan les edificacions.

P: Estem parlant d’un projecte global de gran abast i, per tant, a mitjà i llarg termini. Quina inversió caldria?

R: Al barranc del Llop són moltes coses diferents i encara no ho hem pogut quantificar, però per exemple la naturalització del barranc de Sant Jaume se’n pot anar cap al milió d’euros. Per això estem anant de la mà de la Generalitat de Catalun-

REENFOCAMENT

“Els experts ens diuen que donem pas a l’aigua, que vol passar per on ha passat sempre”

ya i de la Diputació de Tarragona per veure com podem aconseguir el finançament suficient. És una gran inversió però és molt necessària per a evitar possibles inundacions futures.

P: Després hi ha un element innovador del qual el vostre alcalde és el que més obertament n’ha parlat, que són les expropiacions de construccions que estan al pas de l’aigua. Heu parlat amb veïns? Fins on es pot explorar esta via?

R: Hem d’explorar tots els camins possibles, perquè a còpia d’anys de mala praxi s’ha construït en zones d’escorrenties i hi ha habitatges en zones on no es podia construir. En algun moment s’haurà de passar per les expropiacions i hi haurà reaccions de tot tipus, però després dels aiguats del 2023, els mateixos veïns ens deien: ‘Si cal expropiar, expropiem, però s’ha d’acabar amb esta problemàtica’. Quan altres solucions no siguem suficients, només quedarà esta solució.

P: Déiem que Alcanar ha sigut un referent per impacte i també ho podria ser si és capaç d’aplicar solucions estructurals i preventives de

calat, però això requereix un gran consens. Quina ha estat fins ara la resposta de l’oposició atenent que hi haurà projectes que anirien per a dos o més mandats?

R: Estem parlant de projectes a llarg termini i hem de posar-nos d’acord entre tots. Abans de la taula tècnica, el govern municipal [d’ERC] es va reunir amb tots els grups polítics per a explicar-los les nostres intencions, i la predisposició a col·laborar ha estat bona. És un tema d’interès comú per al poble.

P: Per al pròxim aiguat, Alcanar estarà en millors condicions per a encaixar-lo?

R: Sabem que tornaran a venir aiguats abans que haguem trobat les solucions, però estem treballant de la manera més àgil que podem. Els veïns han d’estar conscienciats i ens han de guiar perquè hem d’anar tots de la mà.

P: En quin missatge dels experts us quedeu?

R: A part de l’anàlisi més tècnica dels antecedents i del municipi, ens van recomanar que ens centrem en les mesures preventives abans que en l’arranjament de desperfectes. Que fem basses de laminació, que eixamplim barrancs, que donem pas a l’aigua, perquè l’aigua vol passar per on ha passat sempre, i així aconseguir que no baixi ni tanta quantitat ni amb tanta velocitat. ■